

Füzi László

Változatok a játékosságra

Jáger Margit kerámiaszobrairól

Nincs két éve, hogy ismerem Jáger Margitot, de mintha mindig ismertem volna.

Ritkán találkozunk, s ha találkozunk is, alig pár mondatot váltunk egymással. Talán főleg is a beszélgetés akkor, ha anélkül is értjük a másik embert. Azt gondolom, Jáger Margit alkotását, világát értem, megszólalnia sem kell ahhoz, hogy tudjam, mi történt vele. Azt érzem mindig, amikor találkozunk, hogy az időt és a teret keresi a maga számára, azt az időt és teret, amelyikben dolgozni tud, s amelyikben a munkái megtalálják a helyüket.

Akkor, amikor súlyos csapás érte, két mondatnyi levelet írt, ezért külön köszönettel tartozom neki.

Először egy autóúton beszélgettünk, Hódmezővásárhelyről jöttünk haza Kecskemétre, Margit innét ment vonattal tovább Pestre. Beszélgettünk erről-arról, amikor rá egy évvel újra találkoztunk, észrevettem, Margit megfigyelte, mit mondtam azon az autóúton.

Jelenléte társaságban is, művészetben is (ezt én figyeltem meg jóval első találkozásunk után) hangsúlyos. Hangsúlyos, s mégis keveset lehet róla megtudni kézikönyvekből, lexikonokból, különböző internetes oldalakról. Annyit, hogy 1948-ban született, 1979 óta állít ki, Csekovszky Árpád és Schrammel Imre volt a mestere, aztán már művészetének a kikerülhetetlen, lexikonnyelven történő jellemzése következik, jobb esetben pár kép is szerepel a szövegek mellett.

Munkáit testközelből tavaly nyáron ismertem meg. A kerámiastúdióban Susan Halls tartott mesterkurzust, Susan állatszobrokat hoz létre, kerámiából állatszobrokat, kecskét, vaddisznót, nyulakat, baglyokat, birkákat, különböző kifejezésekkel különböző testhelyzetekben, nehéz erről is beszélni, mert ezzel a felsorolással nem mondtam semmit, sem a mesterségbeli tudásáról, felkészültségéről, sem teremtésményei eredetiségéről. Ha tehetném, az ő munkáival népesíteném be parányi kertünket, hogy unokáink rajtuk keresztül ismerkedjenek a világ gazdagságával és eredetiségével.

Susan Halls, ha jól értettem, a szokásos évi nyílt napon tartott bemutatója is erről győzött meg, a kerámiaszobrok felépítésének módozatairól tartotta kurzusát, a zárókiállítás elkápráztatta a közönséget.

Jáger Margit viszont egyetlen percig sem lepett meg azzal, hogy tárgyai közvetlenül nem kapcsolódtak a kurzuson résztvevők munkáihoz.

Így, a többiekétől való különbözőségében lett ismét önmaga.

Susan Halls és a kurzus résztvevői konkrét formákat hoztak létre, s ezeken a formákon keresztül beszéltek a világról, Jáger Margit elvont formát hozott létre, megcsavart testű, kezével-lábával játszó, vagy akár kézen álló macskaformát. Emlékezetemben Illyés verséből ugrott elő a Picassóra utaló pár sor: „Picasso kétorrú hajadonai, / hatlábú ménjei”, de míg Illyés ezzel az utalással a rettenetről, a rettenet eljajongásáról, kinyerítéséről beszélt, addig Jáger Margit már annak a világnak az embereként teremti a maga formáit, amelyik már jócskán túljutott mindezen, de legalább a játékot megőrizte magának.

Nagy tudás ez is.

Jáger Margit ennek a tudásnak van a birtokában.

Tudja, hogy a játékot, a játékosságot nem szabad elveszítenünk sohasem.